

WYMAGANIA EUDKACYJNE – KLASA VI

(ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania ocen niższych – pozytywnych)

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

MÓWIENIE:

- buduje wypowiedzi na temat
- formułuje odpowiednie do sytuacji komunikacyjnej pytania i odpowiedzi
- przedstawia swoje zdanie w dyskusji
- zna zasady kulturalnej rozmowy
- stosuje w opowiadaniu wypowiedzenia proste i rozwinięte, pojedyncze i złożone
- wprowadza dialog w mowę opowieściową
- mówi o swoich przeżyciach w danej sytuacji, nazywa przeżycia bohatera literackiego
- nazywa cechy bohatera, wyciąga proste wnioski dotyczące jego postępowania
- wygłasza z pamięci teksty poetyckie lub prozatorskie
- jako nadawca i odbiorca komunikatu korzysta z niewerbalnych środków wyrazu
- stara się stosować do podstawowych zasad poprawności językowej.

CZYTANIE:

- czyta odpowiednio dobrane teksty literackie i rozumie ich treść
- rozróżnia narrację pierwszo- i trzecioosobową
- rozumie zależność między użytymi w tekście środkami stylistycznymi a jego treścią
- wyróżnia postać mówiącą w różnych gatunkach i rodzajach literackich
- rozróżnia pojęcia *fabuła*, *akcja*, *wątek*
- wie, czym się różni opowiadanie od powieści
- dostrzega podobieństwa i różnice między światem przedstawionym w literaturze a rzeczywistością
- odczytuje teksty kultury: komiks, obraz, rzeźbę
- zauważa podobieństwa i różnice między utworem literackim a jego adaptacją filmową czy teatralną
- zauważa w tekście reklamy słownictwo wyrażające perswazję.

SŁUCHANIE:

- słucha wypowiedzi rozmówców
- dokonuje przekładu intersemiotycznego wysłuchanego komunikatu, np. wykonuje ilustrację do tekstu, piosenki.

PISANIE:

- buduje dłuższe wypowiedzi za pomocą różnych wypowiedzi pojedynczych i złożonych
□ wplata dialog w tekst narracyjny
- redaguje opowiadanie twórcze i odtwórcze
- wypełnia druki urzędowe i pocztowe
- opisuje wskazane elementy dzieła plastycznego
- streszcza tekst w porządku chronologicznym

- nazywa cechy charakteru i osobowości postaci literackiej
- komponuje plan wypowiedzi
- przestrzega podstawowych zasad poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej oraz estetyki redagowanej wypowiedzi.

NAUKA O JĘZYKU:

Stosuje wiedzę językową w zakresie:

FONETYKI:

- zna pojęcie głoski i litery; dostrzega różnicę między głoską dźwięczną i bezdźwięczną, nosową i ustną, twardą i miękką, między zapisem a wymową głoski; dzieli wyrazy na sylaby

SŁOWNICTWA:

- dopasowuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne
- potrafi zastosować wybrane związki frazeologiczne pochodzenia biblijnego, mitologicznego, przysłowia
- rozumie znaczenie wyrazów
- z pomocą nauczyciela rozpoznaje formę i funkcję odmiennych części mowy wskazuje nieodmienne części mowy.

SKŁADNI:

- z pomocą nauczyciela rozpoznaje części zdania, zna ich funkcję składniową odróżnia zdanie złożone współrzędnie od zdania złożonego podrzędnie.

OCENĘ DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który:

MÓWIENIE:

- uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej
- buduje spójne, logiczne wypowiedzi, posługując się poprawnym słownictwem
- przedstawia swoje stanowisko w dyskusji, dobierając rzeczowe argumenty
- stosuje się do zasad kulturalnej dyskusji
- opowiada, stosując różnego rodzaju wypowiedzenia
- wzbogaca opowiadanie dialogiem; stosuje opis własnych przeżyć, mówi o przeżyciach bohatera literackiego
- charakteryzuje bohatera literackiego, formułując ocenę jego postępowania
- wygłasza teksty poetyckie i prozatorskie, stosując się do zasad poprawnej artykulacji oraz intonacji i zwracając uwagę na warstwę znaczeniową tekstu
- świadomie korzysta z niewerbalnych środków komunikacji, takich jak gest, mimika twarzy, intonacja, pauza, dostosowując je do rodzaju komunikatu, jego odbiorców, celu wypowiedzi
- stosuje zasady poprawności językowej i stylistycznej, tak aby jego wypowiedzi były zrozumiałe dla odbiorcy.

CZYTANIE:

- czyta ze zrozumieniem teksty literackie na poziomie semantycznym i samodzielnie rozwiązuje niektóre zadania świadczące o rozumieniu tekstu na poziomie krytycznym
- analizuje zależność między użytymi w tekście środkami stylistycznymi a jego treścią

- wyróżnia postać mówiącą w różnych gatunkach i rodzajach literackich
- wyjaśnia pojęcia *fabuła*, *akcja*, *wątek*
- wyróżnia rodzaje powieści
- wnioskuje na temat otaczającej go rzeczywistości oraz miejsca człowieka w świecie na podstawie wybranych tekstów literackich
- odczytuje plakat
- dostrzega zależności między dziełem literackim a jego adaptacją
- zauważa różnicę w realizacji tego samego tematu i motywu w różnych dziedzinach sztuki oraz w różnych formach wypowiedzi artystycznej
- dostrzega mechanizmy oddziaływania reklamy na jej odbiorcę.

SŁUCHANIE:

- uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej przez uważne słuchanie wypowiedzi rozmówców
- dokonuje przekładu intersemiotycznego wysłuchanego komunikatu na taką formę, jak: słuchowisko, scenka dramatyczna itp. **PISANIE:**
- stara się zachować poprawność językową i stylistyczną dłuższych wypowiedzi zbudowanych za pomocą różnych typów wypowiedzi
- konstruuje teksty informacyjne oraz teksty o charakterze instrukcji
- redaguje podanie, życiorys, samodzielną prostą notatkę
- za pomocą odpowiedniego słownictwa wkomponowuje opis przedmiotu, miejsca, cech bohatera w opowiadanie twórcze lub odtwórcze
- podejmuje próby spójnego opisu dzieła plastycznego
- niezależnie od budowy utworu streszcza tekst w porządku chronologicznym, szczegółowo relacjonuje przedstawione wydarzenia
- podejmuje próbę opisu postaci rzeczywistej lub literackiej, uwzględniając jej cechy charakteru i osobowości
- stosuje zasady estetyki, graficznej organizacji tekstu oraz poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej redagowanych wypowiedzi.

NAUKA O JĘZYKU:

Stosuje wiedzę językową w zakresie:

FONETYKI:

- dzieli wyrazy na litery i głoski, rozpoznaje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne, nosowe, twarde, miękkie; dzieli wyrazy na sylaby i potrafi przenieść wyraz do następnej linijki zgodnie z obowiązującymi zasadami; dostrzega różnicę między zapisem a wymową głósł

SŁOWNICTWA:

- posługuje się słownictwem bliskoznacznym, wyrazami przeciwstawnymi, wybranymi związkami frazeologicznymi pochodzenia biblijnego i mitologicznego, przysłowiami; rozumie znaczenie wyrazów;

FLEKSJI:

- rozpoznaje w wypowiedzeniu odmienne i nieodmienne części mowy, rozpoznaje formę odmienne części mowy.

SKŁADNI:

- rozpoznaje części zdania; wyróżnia w zdaniu orzeczenie imienne i czasownikowe; zna rodzaje podmiotu; odróżnia zdania złożone podrzędnie i współrzędnie, spójnikowe i bezspójnikowe.

OCENĘ DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

MÓWIENIE:

- świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej
- buduje spójne i poprawne pod względem językowym wypowiedzi, zróżnicowane stylistycznie w zależności od intencji nadawcy oraz adresata
- uczestniczy w dyskusji na podany temat, przedstawia logiczne, rzeczowe argumenty poparte odpowiednimi przykładami i stosuje perswazję językową nieprzekraczającą granic kulturalnej rozmowy, tak aby przekonać pozostałych jej uczestników do przyjęcia jego stanowiska wzbogaca wypowiedzi o niewerbalne środki wyrazu, dobrane odpowiednio do sytuacji komunikatywnej
- stosuje w swoich wypowiedziach dialog, opis przeżyć wewnętrznych
- charakteryzuje bohatera literackiego; ocenia jego postawy i postępowanie, uwzględniając motywy działania
- wygłaszając tekst poetycki lub prozatorski stosuje pauzę, dobiera odpowiednio barwę i ton głosu, zaznacza akcenty logiczne, tak aby zwrócić uwagę odbiorcy na warstwę znaczeniową utworu
- zwraca uwagę na poprawność językową i stylistyczną swoich wypowiedzi.

CZYTANIE:

- czyta różne teksty literackie na poziomie krytyczno-twórczym
- rozumie funkcję użytych w utworze środków stylistycznych oraz znaczenie postaci mówiącej w tekście
- posługuje się pojęciami *fabuła*, *akcja*, *wątek*
- wyróżnia cechy różnych rodzajów powieści i opowiadania
- na podstawie analizy utworów literackich odkrywa podstawowe prawa dotyczące człowieka i otaczającego świata
- wnioskuje na temat otaczającej go rzeczywistości oraz miejsca człowieka w świecie na podstawie wybranych tekstów literackich
- analizuje treści pozaliterackich tekstów kultury
- porównuje utwory literackie z ich adaptacją filmową lub teatralną
- dostrzega zależność między realizacją tematu dzieła a jego tworzywem

wypowiada opinie na temat reklam i dostrzega werbalne oraz niewerbalne mechanizmy oddziaływania na odbiorcę.

SŁUCHANIE:

- analizuje przenośny sens wysłuchanego tekstu
- dokonuje w dowolnej formie przekładu intersemiotycznego wysłuchanego komunikatu.

PISANIE:

- konstruuje wypowiedzi zróżnicowane stylistycznie w zależności od intencji nadawcy, odbiorcy komunikatu oraz sytuacji komunikacyjnej
- stosuje słownictwo odpowiednie do rodzaju i celu wypowiedzi
- wzbogaca tekst dialogiem charakteryzującym bohatera
- redaguje opowiadanie twórcze z elementami opisu przeżyć wewnętrznych bohatera, notatkę, sprawozdanie
- opisując dzieło plastyczne, zauważa jego sens przenośny
- charakteryzuje postać literacką lub rzeczywistą, nazywa cechy jej charakteru, osobowości i usposobienia, zauważa motywy działania
- dba o estetykę zapisu, poprawność językową i stylistyczną redagowanego tekstu.

NAUKA O JĘZYKU:

Stosuje wiedzę językową w zakresie:

FONETYKI:

- dostrzega różnicę między wymową a zapisem głosek, oznacza miękkość głoski przez znak zmiękczenia oraz *i*)

SŁOWNICTWA:

- dobiera odpowiednio słownictwo bliskoznaczne w wypowiedzi w celu uniknięcia powtórzeń; stosuje w wypowiedziach pisemnych lub ustnych wyrazy przeciwstawne, związki frazeologiczne i przysłowia.

FLEKSJI:

- rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy, nazywa je i określa formę gramatyczną, rozumie ich funkcję w zdaniu, poprawnie stosuje je w wypowiedzi, w szczególności formy czasowników zakończonych na –no, -to.

SKŁADNI:

- rozpoznaje części zdania pojedynczego; nazywa typy orzeczenia – imienne i czasownikowe oraz podmiotu – gramatyczny, domyślny, logiczny, zbiorowy; rysuje wykres logiczny zdania pojedynczego; rozróżnia zdania złożone podrzędnie i współrzędnie; stosuje zasady interpunkcji wypowiedzenia złożonego i pojedynczego.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

MÓWIENIE:

jako świadomy uczestnik sytuacji komunikacyjnej nawiązuje kontakt, podtrzymuje go oraz dobiera formę komunikatu w zależności od celu wypowiedzi i rodzaju odbiorcy

- różnicuje swoje wypowiedzi stylistyczne, dba o ich poprawność językową, korzysta z bogatego słownictwa, stosuje odpowiednio dobrane do sytuacji komunikacyjnej niewerbalne środki wyrazu, aby komunikat stał się w pełni czytelny dla odbiorcy
- aktywnie uczestniczy w dyskusji na tematy związane z rzeczywistością oraz dotyczące lektury; wprowadza w temat rozmowy; przekonuje do swojego zdania, udowadniając racje w sposób rzeczowy i logiczny; posługuje się informacją, cytatem z danego źródła; nawiązuje do wypowiedzi interlokutorów, wyciąga wnioski, dokonuje podsumowania rozmowy, modyfikuje własne poglądy; dba o poprawność językową wypowiedzi oraz o przestrzeganie przez dyskutantów zasad kulturalnej rozmowy
- ubarwia wypowiedzi dialogiem, opisem przeżyć wewnętrznych, monologiem wewnętrznym postaci
- stosuje charakterystykę bezpośrednią bohatera, wykorzystując bogate słownictwo nazywające cechy; stosuje charakterystykę pośrednią uwzględniającą motywy działania postaci; dokonuje oceny moralnej bohatera w odwołaniu do uniwersalnych wartości etycznych
- wygłaszając tekst poetycki lub prozatorski z pamięci, podejmuje próbę jego interpretacji głosowej
- dokonuje autokorekty językowej i stylistycznej wygłaszanego komunikatu.

CZYTANIE:

- odczytuje tekst poetycki i prozatorski na poziomie przenośnym i symbolicznym
- analizując konstrukcję i warstwę znaczeniową utworu, bierze pod uwagę funkcję osoby mówiącej w tekście
- badając strukturę świata przedstawionego, dostrzega mechanizmy rozwoju fabuły, akcji, głównych wątków utworu prozatorskiego
- na podstawie analizy utworów literackich podejmuje próbę interpretacji znaczenia i miejsca człowieka w świecie
- odczytuje inne odpowiednie dobrane teksty kultury na poziomie krytyczno-twórczym □ analizuje treść oraz tworzywo adaptacji filmowej lub teatralnej dzieła literackiego
- bada zależność między tworzywem dzieła a realizacją tego samego tematu lub motywu w różnych dziedzinach sztuki
- wyjaśnia mechanizmy oddziaływania reklam.

SŁUCHANIE:

- dostrzega przenośny sens wysłuchanego tekstu
- tworzy własne utwory inspirowane wysłuchanym tekstem
- potrafi sporządzić notatkę w wybranej przez siebie formie na podstawie wysłuchanego tekstu.

PISANIE:

- pisze różnorodne wypowiedzi, dostosowane do sytuacji komunikacyjnej, poprawne pod względem językowym, stylistycznym, ortograficznym oraz interpunkcyjnym wprowadza do dialogu słowa narratora dystansującego się wobec wypowiedzi i działań bohaterów
- pisze opowiadanie twórcze z elementami opisu sytuacji, list oficjalny, notatkę w formie ciągłej, mapy mentalnej, schematu

- wyjaśnia treści przenośne i symboliczne oraz konteksty interpretacyjne w opisie dzieła plastycznego
- w sposób pełny i przemyślany charakteryzuje postać literacką lub rzeczywistą, przedstawia wszystkie możliwe motywy jej działania, ocenia postępowanie w odniesieniu do wartości etycznych
- poprawia własne błędy językowe i stylistyczne.

NAUKA O JĘZYKU:

Stosuje wiedzę językową w zakresie:

FONETYKI:

- stosuje wiadomości dotyczące różnicy między zapisem a wymową głosek oraz funkcji głoski *i* w wyrazie

SŁOWNICTWA:

- korzysta z bogatego zasobu słownictwa, stosując wyrazy bliskoznaczne; dba o poprawność stylistyczną tekstu; ilustruje wypowiedzi odpowiednio dobranymi związkami frazeologicznymi i przysłowiami; wyjaśnia znaczenie wyrazów na podstawie ich etymologii; wyjaśnia zmiany znaczenia wyrazów;

FLEKSJI:

- poprawnie używa w wypowiedzeniach ustnych i pisemnych form odmiennych i nieodmiennych części mowy, analizuje ich funkcję w zdaniu; dokonuje rozbioru gramatycznego wypowiedzenia pojedynczego

SKŁADNI:

- dokonuje analizy logicznej wypowiedzenia pojedynczego; rysuje wykresy logiczne zdań pojedynczych z różnymi typami orzeczeń i podmiotów. Schematy wypowiedzeń złożonych współrzędnie i podrzędnie; rozpoznaje i konstruuje zdania bezpodmiotowe; dba o poprawność interpunkcyjną wypowiedzeń pojedynczych i złożonych.

OCENĘ CELUJĄCĄ otrzymuje uczeń, który w 100% opanował podstawę programową

- twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania
- proponuje rozwiązania oryginalne, wykraczające poza materiał programowy
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia. Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości
- bierze udział w konkursach (literackich, ortograficznych, teatralnych lub innych); osiąga w nich sukcesy w szkole i poza szkołą
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych. Prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.

SPOSOBY I FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

1. W ciągu półrocza uczniowie otrzymują minimum 20 – 22 oceny częściowe (są to także oceny z prac pisemnych).
2. Sprawdziany będą obejmować wiadomości i umiejętności z danego działu lub znacznej części materiału, zapowiadane będą z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, podany zostanie zakres wiedzy i umiejętności, który uczeń powinien opanować.
Planowana ilość sprawdzianów w półroczu to 3-6.
3. Kartkówki będą sprawdzały wiedzę z trzech ostatnich lekcji, czas ich trwania nie przekracza 15 minut. Ta forma sprawdzania wiedzy nie musi być zapowiadana. Planowana jest liczba kartkówek w półroczu: 5-12 zależnie od potrzeb.
4. Ocenę niedostateczną ze sprawdzianu, pracy klasowej, testu, kartkówki, uczeń poprawia na swoją prośbę, w terminie ustalonym z nauczycielem /do 14 dni od wystawienia oceny/.
5. Wszystkie prace pisemne są do wglądu u nauczyciela do końca roku szkolnego.
6. Po dłuższej nieobecności (trwającej co najmniej tydzień) uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji i nie zostaje to odnotowane w dzienniku. Z nauczycielem ustala termin nadrobienia zaległości.
7. Zeszyt przedmiotowy powinien być estetyczny i prowadzony starannie.
8. Opuszczenie 50% lekcji skutkuje nieklasyfikowaniem z przedmiotu. Przeprowadza się egzamin klasyfikacyjny.
9. W ocenianiu uczniów posiadających opinię, brane są pod uwagę zalecenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
10. W toku zajęć lekcyjnych uczeń powinien pracować z tekstem, wykonywać polecenia nauczyciela, przestrzegać dyscypliny, nie przeszkadzać innym, odznaczać się kulturą osobistą.

Barbara Cyganik,
Elżbieta Kiepusa